

ਅਪਰਾਧਿਕ ਫੁਟਕਲ

ਕਪੂਰ ਜੇ.

ਰਾਜ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

SP ਜੈਸਵਾਲ, ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਕਰਨਾਲ
ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ, ਕਰਨਾਲ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1953 ਦਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਫੁਟਕਲ ਨੰਬਰ 263

1953

August 7

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ —ਆਰਟੀਕਲ 134(l)(c)—ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਫੈਟ ਛੁੱਟੀ—ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ—ਕੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ— ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸਿਧਾਂਤ ਰੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। .

ਐਸਪੀ ਜੈਸਵਾਲ ਨੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 561-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ 12 ਨਵੰਬਰ 1952 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਨੇ 28 ਮਈ 1953 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 134 (1) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਕੋਈ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਰਾਜ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਲਈ ਫਿਟਨੈਸ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਦਾਹਰਣ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰੀਲਾ ਸੀ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਉਸਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਜੇਕਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਠਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਕਾਰਨ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਦਾਹਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾ ਹੁੰਦਾ।

ਮੁਹੰਮਦ ਯੂਨਿਸ ਬਨਾਮ ਤਿਲੋਕ ਚੰਦ (1), ਮੰਗੂ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਕੰਧਾਈ ਲਾਲ (2), ਅਮੋ ਰਹਿਮ ਬਨਾਮ ਜ਼ਿਆ ਅਹਿਮਦ ਅਤੇ ਹੋਰ (3), ਸਮਰਾਟ ਬਨਾਮ ਕੇਸਰੀ ਚੰਦ (4), ਰਾਜਾ ਸਮਰਾਟ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ (5), ਸਮਰਾਟ ਬਨਾਮ ਜਗਨ ਨਾਥ (6), ਖੇਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੋਹਨ ਗਿਰੀ (7), ਭੋਲਾਨਾਥ ਮਿਸਰ ਬਨਾਮ ਬਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰਸਾਦ (8), ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਨਵਾਜ਼ ਉਰਫ ਨਾਜ਼ੁ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਸਮਰਾਟ (9) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 134 ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੇ.ਐਸ. ਚਾਵਲਾ, ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਐਚ ਐਲ ਸਰੀਨ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ

ਨਿਰਣਾ

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 134(I)(c) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 134(c)।

Kapur, J.

ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਢਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਛੁੱਟੀ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਲੰਮੀ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੁਕਮ

- (1) **153 ਆਈਸੀ 1058**
- (2) **ILR 8 ਸਾਰੇ। 475**
- (3) **ILR 13 ਸਾਰੇ। 212**
- (4) **ILR 1945 AU 450**
- (5) **ਏਆਈਆਰ 1926 ਸਾਰੇ. 577**

- (6) **ILR 27 ਸਾਰੇ। 468**
- (7) **ILR 4*3 ਕੈਲ. 1029**
- (8) **152 IC 311**
- (9) **ILR (1942) 23 ਲਾਹ. 36**

The State
v.
S. P. Jaiswal
Kapur, J.

ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਅਪੀਲ 12 ਨਵੰਬਰ 1952 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜੋ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ 28 ਮਈ 1953 ਦੀ ਮਿਤੀ ਹੈ, ਭਾਵ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ 197 ਦਿਨ ਬਾਅਦ। ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਕੋਈ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ 1950 ਦੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਆਰਡਰ XXI, ਨਿਯਮ 1 ਵਿੱਚ, ਪੰਨਾ 20 'ਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 134(1) (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਲਈ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 132(1) ਅਧੀਨ 30 ਦਿਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।) ਅਤੇ 134(1) (c)। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ 30 ਦਿਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ 1950 ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਸਰੀਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਫਾਲਤੂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਹ ਪੰਨਾ 161 'ਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਯੂਨਿਸ ਬਨਾਮ ਤਿਲੋਕ ਚੰਦ (1) ਦੇ ਇਕ ਹਵਾਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

"ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸਮਾਯੋਜਨ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਫਾਲਤੂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਹਤਮੰਦ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਸਭਿਅਕ ਸਮਾਜ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਇਹ ਮੁੱਖ ਮਹੱਤਵ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਬੇਚੈਨੀ ਦਿਨ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

Rustomjfs Law of Limitation, ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 1938 ਐਡੀਸ਼ਨ, ਪੰਨਾ 9, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

"ਕਾਨੂੰਨ ਜਨਤਕ ਓਲੀਕਵੀ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ 'ਦੀ ਸ਼ਾਂਤ' ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਹੈ

(1) 153 ਆਈ.ਸੀ. 1058

h*v

ਕਮਿਊਨਿਟੀ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜਿਊਰੀ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ, ਮਿਹਨਤ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ..... **The State v. S. P. Jaiswal**
 ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਆਮ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਲਾਘਾਯੋਗ **Kapur, J.**
 ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਲਾਭ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਚਿੱਤਤਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਆਰਾਮ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਵਿਧਾਨ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਸਾਡੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹਨ। ਉਹ ਚੰਗੀ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣ ਵੱਲ ਝੁਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਇਹ ਕਨੂੰਨ ਪਿਛਲੇ ਸਮਿਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਦਫ਼ਨ ਕਰਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਜੁਆਇਨ ਵੋਏਟ ਦੁਆਰਾ, ਇਕੱਲੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋ ਜਾਣ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਰਦ ਨਾਸ਼ਵਾਨ ਹਨ?*

ਮਾਨਕੂ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਕੰਧਾਈ ਲਾਲ (1), ਅਤੇ ਅਮੇ ਰਹਿਮ ਬਨਾਮ ਜ਼ਿਆ ਅਹਿਮਦ (2) ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਸੀਂ "ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਠੋਸ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।"

ਸ੍ਰੀ ਸਰੀਨ ਨੇ ਫਿਰ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੀਮਾ ਦੀ ਕੋਈ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੀਆਂ ਜੇਕਰ ਉਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਣਜਾਣ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਮਰਾਟ ਬਨਾਮ ਕੇਸਰੀ ਚੰਦ (3) ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦਾ ਦੇਰ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੁਭਾਅ ਸੀ। ਇਕਬਾਲ ਅਹਿਮਦ, ਸੀਜੇ, ਨੇ ਪੰਨਾ 457 'ਤੇ ਕਿਹਾ:-

“ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿਚ ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਲਗਾਈ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਅਪੀਲੀ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।” %

- (1) **ILR 8 Ail. 475** ਤੇ ਪੀ. **483**
- (2) **ILR 13** ਸਾਰੇ। **282** ਤੇ ਪੀ. **287**
- (3) **ILR 1945** ਸਾਰੇ। **450**

ਰਾਜਾ-ਸਮਰਾਟ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਨਰਾਇਣ (1), ਬਨਾਮ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਟੇਟ ਡੇਨੀਅਲਸ, ਜੇ .
 ਐਸ.ਪੀ ਜੈਸਵਾਲ ਅਤੇ ਆਯੋਜਿਤ:-

ਕਪੂਰ, ਜੇ,

“ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੀਮਾ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ, ਇਹ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਅਭਿਆਸ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਗਰਮ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕਰੋ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਰਡਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ।”

ਉਥੇ ਆਰਡਰ 31 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲ 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸਮਰਾਟ ਬਨਾਮ ਜਗਨ ਨਾਥ (2), ਇਹ ਹੋਇਆ ਸੀ: -

"ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਪਸ਼ਟ ਦੇਰੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ, ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ, ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਹੈ।"

ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖੇਤ ਮੋਹਨ ਗਿਰੀ (3) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਭਿਆਸ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋ ਸੀਡਿਊਰ ਕੋਡ ਜਾਂ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 439, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਪਰ ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4_ ਸਮਾਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸੇ ਕਾਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇਰੀ ਸੀ। ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ: ਵੇਖੋ ਭੋਲਾਨਾਥ ਮਿਸਿਰ ਬਨਾਮ ਬਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰਸਾਦ (4)। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਐਡ ਪ੍ਰੋਕਟਿਸ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਲਈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਏ ਜਾਂਦੇ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

- (1) ਏਆਈਆਰ 1926 ਸਾਰੇ. 577
- (2) ILR 27 ਸਾਰੇ। 468
- (3) ILR 43 ਕੈਲ. 1029
- (4) 152 IC 311

ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਰੀਨ ਨੇ ਰਾਜ ਨੇ ਦੋ-ਗੁਣਾ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮਾਮਲਾ ਧਾਰਾ 134(1) (ਏ) ਐਸ.ਪੀ ਜੈਸਵਾਲ ਅਤੇ (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ -----ਸੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪੀਲ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਪੀਲਾਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਤੇ ਦੂਸਰੀ ਦਲੀਲ ਜੋ ਉਸਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਠਾਈ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਸਿਰਫ ਨੌਂ ਦਿਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਬਿਨਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੇਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। *ਮੰਗੂ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਕੰਧਾਈ ਲਾਲ (1)* ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਮਹਿਮੂਦ, ਜੇ. ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹਨ ਪਰ ਮੈਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਵਾਪਸ ਆਵਾਂਗਾ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ

ਫਿਰ ਸ੍ਰੀ ਸਰੀਨ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫਿਟਨੈਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਕੇਸ ਜੋ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ *ਮੁਹੰਮਦ ਨਵਾਜ਼ ਉਰਫ ਨਾਜੂ ਬਨਾਮ ਬਾਦਸ਼ਾਹ- ਬਾਦਸ਼ਾਹ (2)* ਕੋਲ ਗਿਆ, ਲਾਰਡ ਚਾਂਸਲਰ, ਵਿਸਕਾਉਟ ਸਾਈਮਨ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ। ਉਥੇ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣਾ' ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਦਾਹਰਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਉਸਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਜੇਕਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸੀ

(1) **ILR 8 ਸਾਰੇ। 475 ਤੇ ਪੀ. 483**

(2) **ILR (1942) 23 ਲਾਹ. 36**

The State
v.
S. P. Jaiswal
Kapur, J.

ਗਈ ਸੀ, ਦੇ ਕਾਰਨ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ, ਜਾਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਠਿਤ ਨਹੀਂ, ਜਾਂ - ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖੜਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਦਾਹਰਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬੋ-ਗਰੀਬ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 561-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਐਸਪੀ ਜੈਸਵਾਲ, ਜੋ ਇਕੱਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਈ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 452 ਅਤੇ 147 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਕਮਲ ਡਿਸਟਿਲਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਸਹੂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਕਮਲ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦਰਮਿਆਨ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਸਬੰਧਾਂ ਕਾਰਨ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ 11 ਸਤੰਬਰ 1952 ਦਾ ਹੈ। ਮਹਿਤਾ ਮੰਗਾਈ ਸੈਨ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਚੌਕੀ ਵਿਖੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਬਰਕਤ ਰਾਮ ਨੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਜੈਸਵਾਲ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਕੁਝ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ। ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ, ਜੋ ਕਿ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ, ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਜੈਸਵਾਲ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਬੀਐੱਲ ਚੋਪੜਾ ਨੇ ਘਰ ਨੂੰ ਢਾਹਣ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ। 12 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਵਾਹਾਂ ਅਤੇ ਜੈਸਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਫਤੀਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਡਿਸਟਿਲਰੀ, ਬੀ.ਐਲ. ਚੋਪੜਾ। ਇਸ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਅਪਰਾਧ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸੁਪਰਡੈਟ ਦੇ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਤੋਂ 15 ਤਰੀਕ ਨੂੰ, ਜਿਸ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਵੇਰਵੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੁਰਮ ਇੱਕ ਤਕਨੀਕੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਿੰਗ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀ ਰਾਏ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਐਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਮਕਾਨ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋਣਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ 17 ਸਤੰਬਰ ਦੀ ਸੀ।

The State

v.

S. P. Jaiswal

Kapur, J

18 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਦੁਪਹਿਰ 12 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਐਸਪੀ ਜੈਸਵਾਲ, ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ "ਚਾਲਾਨ" ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਜ਼ਬਾਨੀ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਦਿਨ ਅਤੇ "ਹਰ ਕੀਮਤ 'ਤੇ."

ਅਤੇ 19 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਜੈਸਵਾਲ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ 'ਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਚੇ-ਸੁੱਚੇ ਹੋਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦਰਮਿਆਨ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕਾਰਵਾਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਭਗੋੜਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਬੰਦੂਕ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਆਦਿ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ ਐਸ.ਪੀ. ਜੈਸਵਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

"15 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਟ, ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁਝ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ, ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਤਕਨੀਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਰਾਏ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਵਿਧਾਨਕ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਣਾਵੇ।

(1) (1953) 55 ਪੀ.ਐਲ.ਆਰ. 77 'ਤੇ ਪੀ. 83 ———

ਰਾਜ	ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਪੁਰ-
v.	ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਲਈ ਭੇਜਣ ਦਾ ਪੋਸ਼
ਐਸਪੀ ਜੈਸਵਾਲ ਨੂੰ	ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂ ਨਹੀਂ?'

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਪੰਨਾ 90 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: -

"ਮੈਂ ਅਫਸੋਸ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਅਫਸਰ ਅਰਜਨ ਦਾਸ ਨੇ ਇੱਕ ਝੂਠਾ ਹਲਫ਼ੀਆ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਝੂਠ ਕਿਉਂ ਬੋਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਤਕਨੀਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ-

ਇਹ

ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨਹੀਂ ਆਈ

ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ

ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬਰਕਤ ਰਾਮ ਨੇ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਘਰ ਦਾ ਪੂਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਐਸ.ਪੀ. ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ-ਮਰੋੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਕਰਨਗੇ ਜਾਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਰੱਖਣਗੇ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਜੈਸਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ 'ਤੇ ਲਾਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਜੋ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਵਿਚ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਹਲਫਨਾਮਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹਲਫਨਾਮਾ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਰਜਨ ਦਾਸ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਾ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ | ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਸਿਰਫ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪੰਨਾ 90 'ਤੇ, ਇਹ ਆਖਰਕਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਮੈਂ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਸੁਹਾਵਣਾ ਅਧਿਆਏ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕਮਲ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ, ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿੱਥੇ ਵੀ * ਉਹ ਕੁਝ ਐਸਪੀ ਜੈਸਵਾਲ ਦੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਵੀ ਚੰਗਾ ਕਰਨਗੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਲੇਖਕ- ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਰੀਟੀਜ਼ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਇਸ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਨਿਆਂਇਕ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਜੋ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਪੂਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਦਾ ਹੈ

"•ਨੂਰ ਦੀ ਦਿੱਖ ਹੈ।"

ਮੁਹੰਮਦ ਨਵਾਜ਼ ਉਰਫ ਨਾਜ਼ੂ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ। ਮੈਂ ਇਸ ਸਪੁਰਦਗੀ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਜੋ ਹਾਲਾਤ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਨ ਉਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਂ (ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ) ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਕੇਸ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੋਜਾਂ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਰੀਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦਿਆ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਚੱਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਇੰਨੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਰਾਜ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੈਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ।

ਸਿਵਿਲ ਫੁਟਕਲ

ਫਾਲਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਪੂਰ ਜੇ. ਜੇ.

ਦੀਨ ਦਿਆਲ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਪੁਨੀ^ਬੀ ਰਾਜ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1952 ਦਾ ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ਨੰਬਰ 398

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ (1908 ਦਾ V)—ਸੈਕਸ਼ਨ 24—

^53

ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ ਪੋਟੈਂਟ-ਕਲਾਜ਼ 9— ਇਸਦੀ ਅਸਾਧਾਰਨ -----10
ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ
ਖੇਤਰ - ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

*
/

ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ - ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ
ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ - ਕੀ ਕੋਈ ਫਰਕ ਹੈ ਜੇਕਰ
ਡਰਾਅ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾ ਹੁਕਮ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੂਓ ਮੋਟੋ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
/

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੇ
ਹੁਕਮ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਖੋਹਣਾ ਸੀ ਅਤੇ
ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਸੁਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਅਜੇ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ
ਇਹ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਹੁਕਮ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਸੂਓ
ਮੋਟੋ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀ।

ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ
ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਰਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ
ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ
ਢੁਕਵਾਂ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਕਿ
ਕੇਸ ਨੂੰ ਸ. ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ, ਸਬ-ਜੱਜ, 1 ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਵਰਗ, ਸਮਰੱਥ
ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ

ਏ.ਐਨ. ਗਰੋਵਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਐਸ ਐਮ ਸੀਕਰੀ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਆਰਡਰ

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਇਹ ਇੱਕ ਮੁਦਈ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ 11
ਮਈ 1953 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਉਸੇ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾਵੇ।

ਅਸਲ ਮੁਕੱਦਮਾ 'ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ' ਸ੍ਰੀ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ, ਸਬ-
ਆਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਕਰਨਾਲ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ।
ਹੁਕਮ, ਮਿਤੀ 29 ਦਸੰਬਰ 1952, ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ • ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਦੀ

ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 11 ਮਈ 1953, 1 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਸਥਾਪਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ: -

^"ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੇਸ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੂਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਬਨਾਮ ਦਿ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਸਥਾਪਨ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਅਦਾਲਤ। ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਰਿਕਾਰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਕੋਲ ਭੇਜੇ ਜਾਣ
ਲਈ ਨਿਆਂ।

and the State
of Punjab

ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਇਸ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵਾਪਰਨ ਕਾਰਨ, 6 ਜੂਨ 1953 ਤੱਕ ਇਹ
ਹੁਕਮ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ 18 ਮਈ 1953 ਨੂੰ Kapur, J.
ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸ੍ਰੀ ਅਮਰ ਨਾਥ ਗਰੇਵਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਦੀ
ਫਾਈਲ ਵਿੱਚੋਂ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕਰਨਾਲ ਦੇ ਜੱਜ ਕੋਲ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ
ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਵ,
11 ਮਈ 1953 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਬਮਿਸ਼ਨ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ,
ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ
ਕੇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਾਪਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ
ਕੋਰਟ 'ਆਪਣੇ ਹੀ ਮੋਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਆਦਿ
ਵਾਪਸ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਦੂਸਰਾ ਪੈਰਾ ਹੈ। 9 ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ: -

“ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ
ਕੋਲ ਅਸਥਾਪਾਰਨ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ
ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ, ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ
ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ
ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਹਾਈਕੋਰਟ ਅਜਿਹਾ
ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ
ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਲਈ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਕਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ
ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ 'ਵਾਪਸੀ' ਹੈ ਅਤੇ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ
ਸ਼ਬਦ 'ਹਟਾਓ' ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗਰੇਵਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਸਬ-
ਆਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਅਸਥਾਰਨ ਬਨਾਮ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਆਰਡਰ ਆਪਣੇ
ਆਪ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਆਪਰੇਟਿਵ ਯੂਨੀਅਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ
ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੇਸ ਲੰਬਿਤ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵਕੀਲ ਹੁਕਮ ਚੰਦ ਬੋਇਦ ਬਨਾਮ ਕਮਲਾਨੰਦ ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਸਿੰਘ (1) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ
ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ
ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ
ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਸਰ ਆਸੂਤੋਸ਼ ਮੁਕਰਜੀ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪੰਨਾ 944 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ: -

"ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਾਲਡਵਿਨ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਬਫੋਰੇਓ ਬਨਾਮ ਐਡਮੰਡਸਨ (2) ਵਿੱਚ
ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ
ਗਿਆ ਸੀ, ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ
ਦੁਆਰਾ ਹੁਕਮ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਇੱਕ ਸੁਪਰਸੀਡਜ਼* ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ

ਇਹ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਟੇਅ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੂਰਵ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਟੇਅ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ, ਉਸ ਦਾ ਕੰਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਸਪੈਲਿੰਗ ਆਨ ਇਜੈਕਸ਼ਨਜ਼, ਵੋਲ. I, ਸੈਕਸ਼ਨ 173—174 ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ

(1) **ILR 33 ਕੈਲ. 927**

(2) **(1851) 17 ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ 436**

(3) VOL. vn] INMAN 1 LA 643
WNEPORTS

ਕਾਰਵਾਈ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਹਨ, ਪਰ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਹੁਕਮ ਬਨਾਮ ਫਾਂਸੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ; ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਘ 1 ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜ਼ਬਤ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ- ਅਤੇ ਰਾਜ ਸੰਪਾਦਕ ਅਤੇ ਸੰਪੱਤੀ ਹੁਕਮ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ, ਜੇਕਰ — ਹੁਕਮ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਡਕੋਟ ਬਨਾਮ ਡੈਲਰੀਮਪਲ (1), ਲੈਮੋਰਰ ਬਨਾਮ ਕਾਕਸ (2)। ਉਹੀ ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ ਅੱਗੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ (ਖੰਡ 11, ਸੈਕਸ਼ਨ 1122) ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ। ਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਰਜਿਤ ਸਨ। ਪਰ ਉਹ ਏ. ਆਰਡਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ, ਜੋਨਸ ਬਨਾਮ ਰੌਬਰਟਸ (3), ਐਬਰਡੀਨ ਬਨਾਮ ਵਾਟਕਿੰਸਨ (4) ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ; *Verlander v. Codd* (5), ਅਤੇ *Exp. ਹੂਕੀ* (6), ਹੋਲਟਬੀ ਬਨਾਮ ਹੱਜਸਨ (7),* ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਈਸ਼ਰ, MR ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਵੀ ਦੇਖੋ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ- ਕਰਮ ਅਲੀ ਬਨਾਮ ਰਈਆ (8) ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਆਰਡਰ XLI, ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, - ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਆਰਡਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਇਸਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੈਰਾ 17 ਵਿੱਚ

ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ

(1)	(1845) 1 ਅਮੀਰ ~ 143	---
(2)	(1880) 32 ਲਾ. ਐਨ. 246	
(3)	(1825) ਮੈਕਲੇ ਅਤੇ ਯੇ. 567	
(4)	(1833) 6 ਸਿਮ. 146	
(5)	(1822) 1 ਸਿਮ. ਅਤੇ ਸੇਂਟ 94	
(6)	(1862) 4 ਡੀ.ਜੀ.ਐਫ. ਅਤੇ ਜੇ. 456	
(7)	(1889) 24 QBD 103, 107	
(8)	ਏਆਈਆਰ 1949 ਲਾਹ. 108	

ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਨੇ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵੀ. ਮੁਕਰਜੀ, ਜੇ. ਦੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਾਇੰਸ ਜੋ ਕਿ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਿ ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਤੱਥ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਜੋ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਵੇ। ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਮੁਨੀਰ, ਸੀਜੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ: -

"ਜੇਕਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਟੇਅ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, - (ਵਾਈਡ 3 ਕਾਰਪਸ ਜੂਰੀਸ 1273 ਅਤੇ 23 ਕਾਰਪਸ ਜੂਰੀਸ 533)। ਮੁਕਰਜੀ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਹੁਕਮ ਚੰਦ ਬੋਇਡ ਬਨਾਮ ਕਮਲਾਨੰਦ ਸਿੰਘ (2) ਵਿੱਚ ਆਧਾਰਿਤ ਅਮਰੀਕੀ ਕੇਸ ਬਫੋਰਡੋ ਬਨਾਮ ਐਡਮੰਡ-ਸਨ (1), ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦਾ ਇੱਕ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਪੂਰਨ (ਤਰਜਮੀ) ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਸੁਪਰਸੀਡੀਆ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।"

ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਹਾਂ।

ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਖੁਦ-ਖੁਦ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਚਾਰਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਹਰਲਾ ਬਨਾਮ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਮਾਨਤਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (3), ਜਿੱਥੇ ਜੈਪੁਰ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਬੇਅਸਰ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਨਾ 469 ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਬੋਸ, ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ:-

"ਕਿਉਂਕਿ, ਇਹ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਬ੍ਰਿਟੈਨਿਕ ਮੈਜੇਸਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੋ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਲਈ ਇੰਨੀਆਂ ਘਿਣਾਉਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਰੇ ਆਜ਼ਾਦੀ-ਪ੍ਰੇਮੀ ਲੋਕ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦੇ ਹਨ।"

- (1) **(1851) 17 ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ 436**

- (2) **33 ਕੈਲ. 927 (3 CLJ 67)**
- (3) **ਏਆਈਆਰ 1951 ਐਸਸੀ 467**

ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਡੀਐਚ ਦਿਆਲ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਆਰਡਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ "।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ 5 ਵੇਂ ਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਅਤੇ ਰਾਜ 4-ਜੀ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾ -----ਘੋਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਹੈਲਸਬਰੀਜ਼ ਲਾਅਜ਼ ਆਫ਼ ਇੰਗਲੈਂਡ, ਦੂਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਪੰਨਾ 245 ਦੀ ਜਿਲਦ 19 ਦੇਖੋ। ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਉਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ ਕਿ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦਾ ਉਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਖੋਲ੍ਹ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਹੁਕਮ ਉਸ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਨਾ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੁਕਮ ਅਜੇ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਹੁਕਮ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸੂਓ ਮੋਟੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਸੀ. ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ, ਇਸ ਲਈ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੇਸ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਛਪਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਛਾਪੇ ਜਾਣ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਗਜ਼ ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣਗੇ।

ਫਾਲਸ਼ੋ, ਜੇ-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ